

LIST IZLAZI TJEDNO. GODIŠNJA PRETPLATA 30 DIN. ZA INOZEMSTVO 60.—
OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA VII. BROJ 13.
ŠIBENIK, 29. ožujka 1936.

RUKOPISI SE NE VRAĆAJU — ADRESA
UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17.

Predstavnik Sv. Oca

(Prilikom 60. godišnjice Papinskog Nuncija)

Papinski Nuncij u Beogradu, preuzv. gosp. Msgr Hermenegildo Pellegrinetti, naslovni nadbiskup Adane, 27. ožujka t. g. navršio je svoju 60. godišnjicu života.

Ovaj veliki crkveni knez rođen je 27. ožujka 1876. u Camajore, nadbiskupije Lucca. Nakon svršenih viših bogoslovnih nauka zaređen je za svećenika g. 1888. Posvetivši se visokom crkvenom nauku, naučno i svojski sprema se, da jednoga dana bude ubrojen u članove visoke crkvene diplomacije. Kako sav ljudski život i njegovi putevi ovise samo od Promisli Božje, tako preuzv. gosp. Nuncij za svjetskog rata odredbom Božjom prigrlji svojevoljnu dužnost, da nauči slovenski i hrvatski jezik, eda uzumogne s ratnim bjeguncima iz okolice Gorice, smještenim u okolici Lucce, govoriti u njihovom materinskom jeziku, propovijedati im i ispovijedati ih. G. 1917. postade vojnim svećenikom u Firenci, gdje je mnogo radio za vojne zarobljenike Slovence i Hrvate. Kasnije bi premješten u Rim na odsjek dopisivanja u slavenskim jezicima. Msgr Pellegrinetti govori uz svoj materinski jezik: francuski, njemački, engleski, češki, slovenski, hrvatski i poljski. Kada je Msgr Ratti, sadašnji Papa Pio XI., bio imenovan apostolskim vizitatorom za Poljsku, povede sobom i Msgr Pellegrinettija kao svoga tajnika. Netom je bio imenovan nuncijem u Varšavi, Pellegrinetti postade njegovim auditorom, uprav u dani, kada je crvena neman s istoka doživjela svoj poraz na obalama Visle, pod moćnom zaštitom Gospe Ostobranske.

G. 1922. sv. Otac Papa Pio XI. imenovao ga je svojim zastupnikom, nuncijem u Beogradu. Msgr Pellegrinetti za dugih četrnaest godina svoga uzvišenog, ali teškog i odgovornog, položaja zastupa interese universalne Katoličke Crkve, a napose povjerenih mu 6 miliona katolika naše države. Kroz ovo dugo razdoblje svoga blagoslovljenog rada imao je da izdrži državničkom i diplomatskom mudrosti česte ispade brojnih odgovornih i neodgovornih političkih tribuna, otvorene napadaje Crkvi neraspodijeljene štampe, bolno nerazumijevanje duha, ustrojstva i potreba Katoličke Crkve kod nas, uprav od

Korizmene poslanice naših biskupa

Organizirani katolički apostolat

(Iz poslanice hvarškoga biskupa preuzv. Mons. Mihe Pušića)

»Premili vjernici, dosele sam vam potanje razložio na koji način može svaki od vas da suraduje sa svećenstvom u toli preporučenom i nužnom apostolatu katoličke akcije. Ovaj apostolat može da lako vrši svaki pojedini od vas posvuda i vazda svakoga časa u svojoj obitelji, u svojoj okolini, u svojoj župi. Samo se za to hoće malo dobre volje, malo žarke ljubavi prema Bogu i iskriemu, u jednu riječ samo apostolskog zanosa i oduševljenja. Ali još nešto treba da vam ovdje napomenem. Iako svaki pojedinac može mnogo da doprinese za dobro vjere i učvršćenje Kristovog kraljevstva, ipak njegovo je djelovanje ograničeno. Ako se pak mnogi međusobno udruže sa istim ciljem, onda njihovo djelovanje postaje znatno jače. Ujedinjene sile mogu vršiti mnoge stvari što pojedinci nijesu u stanju, imaju veći utpliv na javno mnijenje i na upravne vlasti, i time njihov apostolat postaje mnogo uspješniji i djelotvorniji. Zato je Sv. Otac Papa toplo preporučio da se posvuda ustanove udruženja Katoličke Akcije, koja će složnim silama vršiti katolički apostolat u župama u smislu razloženom vam u ovom pismu. vazda u sporazumu i pod duhovnim vodstvom svećenstva, što je i sasvim naravno, jer je svrha čitave katoličke akcije eminentno duhovna, naime rad za spasavanje duša i širenje Kristovog blagotvornog nauka. Tako su se na poticaj Sv. Oca Pape ustanovila posvuda društva Katol. Akcije: društva katol. djevojaka, katol. mladića, katol. muževa i katol. žena. Ta su se društva osnovala ne samo u svim evropskim katoličkim narodima, nego donapokon među obraćenim poganima u Aziji i Africi, u Kini, Indiji, Japanu, Kongu i t. d., gdje spremno pomažu svećenicima na učvršćenju vje-

re i morala. I po svim našim dijecezama nikla su mnogobrojna udruženja Katol. Akcije... Sva ova društva imaju važne zadatke da izvrše po našim župama u svrhu, da sve to više oživi ohladnjeli kršćanski duh u njima. Imadu nastojati oko boljeg posvećivanja svetačnoga dneva, oko jačeg širenja i podupiranja dobre štampe, oko solidnije katekizacije svojih članova, oko obrane javnog čudoreda, koje je i u našim osobito primorskim mjestima uzdrmano nedoličnim ponašanjem nekih stranaca, koji misle da se nalaze u afričkim kolonijama. Važna je stoga dužnost naših društava Kat. Akcije da odlučno ustanu na zaštitu povrijeđenog tradicionalnog našeg kršćanskog morala. — Mi katolici nijesmo protiv turizma, nego tražimo da stranci poštuju naše vjersko-moralne osjećaje i da im vlasti radi prolaznog interesa ne dopuštaju što nije dozvoljeno u kršćanskim civilizovanim zemljama. Ovo je dandanas važno polje gdje svi uvjereni katolici mogu da vrše uspješan apostolat, i time doprinesu svoj udio očuvanju toli potrebitog kršćanskog morala, koji najbolje osigurava dobrobit pojedinaca, obitelji i čitavog naroda.

Premili vjernici, sigurno ste iz ovih mojih razlaganja uvidjeli važnost i korist katol. akcije, pa odzovite se spremno pozivu vaših dušobrižnika, stupite u društva Katol. Akcije, da budete njima revni i požrtvovni pomoćnici u Kristu Isusu, osobito u današnje teško doba kada se i kod nas hoće da ruši vjera i moral. I kod nas, nažalost, framasunstvo na razne načine razvija žilavu akciju, osobito preko opake štampe, kojom širi nepovjerenje i mržnju jedino proti katoličkoj vjeri i Crkvi, i samo proti kat. svećenicima da ih omrazi u narodu. Njima sada dolazi u po-

onih, koji su po svom položaju i odgovornosti bili pozvani, da časte visoke tradicije i dobročinstva Sv. Stolice, koja je ona iskazala slavenskim narodima, osobito za svjetskoga rata. Preuzvišeni Nuncij uvijek je budan u obrani, da ne uskrse koja uredba ili zakonski prijedlog, neprijateljski raspoložen proti Crkvi, a bolno ga se doimalo, kada je uza sve napore i prosvjede morao katkada ostati glas vapijućega u pustinji.

On je, preuzevši svoju tešku dužnost, došao u Beograd s jednom zavjetnom misli, da sklopi pravedan i trajan konkordat između naše države i Sv. Stolice. Vječni pregovori već od g. 1922. doživjeli

su svoju Scilu i Karibdu, završivši s potpisom Konkordata 25. jula prošle godine, koji još čeka konačnu ratifikaciju Narodne Skupštine i Senata.

Preuzvišeni Nuncij imao je visoku čast zastupati kao delegat sv. Oca na našim katoličkim kongresima u Zagrebu, Sarajevu i Ljubljani, uvjerivši se na svoje oči, da »Predzide kršćanstva« ni za malo nije otstupilo od tisućljetne linije: za krst časni i slobodu zlatnu.

Preuzvišeni Nuncij mnogo je zadužio sve krajeve naše države, da im priskrbi potrebitu pastvu, u koliko je to samo bilo u njegovoj moći.

I katolička štampa, kao i gla-

moć pri tom razornom djelovanju i bezbožni komunizam, koji se pri današnjoj velikoj ekonomskoj krizi, prouzročenoj od bezdušnog kapitalizma, lukavo uvlači među narod, propovijedajući u prvom redu mržnju proti Crkvi i svećenstvu. On lažno prikazuje Crkvu kao zaštitnicu nemilosrdnog današnjeg kapitalizma, dočim je upravo katolička Crkva po ustima svojih vrhovnih poglavica svetih Otaca Pape i biskupa više puta najoštrije osudila moderni bezbožni kapitalizam. Dosta je samo pročitati encikliku velikoga radničkog Pape Lava XIII. »Rerum novarum« od 15. svibnja 1891., zatim prevažnu encikliku sadanjeg Pape od 15. svibnja 1931. »Quadragesimo anno«, koja po riječima velikoga socijalnog reformatora pretsjednika Sjedinjenih Država D. F. Roosevelt »pretstavlja jedan od najglavnijih dokumenata modernog vremena«. Tu je snažnim riječima osuđen moderni bezdušni kapitalizam sa njegovim velikim zloporabama te naglašeno pravo radnika da dobije toliku nadnicu koliko je nužno za dolično uzdržavanje njegovo i njegove porodice. Katolička je Crkva vazda ustajala na obranu slabijih i potlačenih.«

Katoličke pobjede

Katolička univerza u Milanu

Zbilja je udivljenja i nasljeđovanja vrijedan zanos i požrtvovnost talijanskih katolika za njihovo sveučilište Presv. Srca u Milanu. Evo malo statistike: G. 1923. skupili su prilikom posebnog »Dana kat. univerze« 1.045.358:93 lire, 1927. g. 3.050.618:25, 1931. godine 3.102.844:15, 1935. g. 3.000.012:80. — Broj župa, koje su sudjelovale u skupljanju ovih milodara bio je: 1922. g. 1530, 1927. g. 10429, 1932. g. 17544, 1935. g. 17624. Đaka je bilo: 1925. g. 389, 1928. g. 679, 1931. g. 1173, 1936. g. upisalo ih se na ovo katoličko sveučilište 2353. Doktoriralo ih je i diplomiralo: 1925.—26. g. 33, 1928.—29. g. 80, 1931.—32. g. 107.

sila Katoličke Akcije duguju Mu duboku zahvalnost na toplim simpatijama i blagonaklonostima kroz dugi period njihovih borba i pobjeda.

Dok se pouzdano nadamo, da ovo par redaka neće povrijediti skromnost Visokoga Jubilarca, dotle naše Uredništvo, prilikom 60. godišnjice rođenja preuzv. gosp. Nuncija pozdravlja Ga kao zamjenika Sv. Oca Pape Pija XI. i Čuvara Petrove Baštine kod našega naroda, te Mu kličemo: AD QUAM MULTOS ET FELICISSIMOS ANNOS!

Rkt.

Nedjeljno evanđelje s poukom Nedjelja Muke

EVANĐELJE SV. IVANA (8, 46—59). U ono vrijeme: Govoraše Isus mnoštvu Židova: »Ko će me od vas prekoriti za grijeh? Ako vam istinu govorim, zašto mi ne vjerujete? Ko je od Boga, riječi Božje sluša. Zašto vi ne slušate, jer od Boga niste.« Tada odgovoriše Židovi i rekoše Mu: »Ne govorimo li mi dobro, da si Ti Samaritanac, i da je davao u Tebi?« Odgovori Isus: »Nije davao u meni; nego štujem Oca svojega, a vi me pogrdiste. Ali ja ne tražim slave svoje; ima koji traži i sudi. Uistinu, uistinu govorim vama: Ko opsluži riječ moju, ne će vidjeti smrti u vijeku.« Rekoše dakle Židovi: »Sada upoznašmo, da je davao u Tebi. Abraham je umro i proroci. A Ti kažeš: Ko opsluži riječ moju, ne će okusiti smrti do vijeka. Zar si Ti veći od oca našega Abrahama, koji je umro? I proroci su umrli. Za koga Sebe cijeniš?« Odgovori Isus: »Ako ja sam sebe slavim, slava je moja ništa. Ima Otac moj, koji me slavi, za koga vi kažete, da je Bog vaš, a ne poznate Ga. A ja Ga poznajem; i kad bih rekao, da Ga ne znam, bio bih kao i vi lažac. Ali Ga znam i riječ Njegovu držim. Abraham, otac vaš, čeznuo je, da vidi dan moj. Vidje i obradova se.« Tada Mu rekoše Židovi: »Još Ti nema pedeset godina, a Abrahama si vidio?« Reče im Isus: »Uistinu, uistinu vam govorim, prije nego Abraham bješe, ja jesam.« Uzeše tada kamenje, da bace na Njega; a Isus se sakri i izide iz hrama.

POUKA:

»Ko će me od vas prekoriti za grijeh?« Smionie i odvažne riječi! Da li se ikada ikakav čovjek usuđio što takva o sebi reći?

Dakako našlo se umišljenih glava, koji su sebe smatrali najvećim umovima, vojskovođama, vladarima, ali da bi tko bio tako drzovit, da svoje krvne neprijatelje zove i pita: »Ko će me od vas prekoriti za grijeh?« — takav slučaj ne nalazimo.

Bilo je kukavica i laskavaca, koji da se dopanu svome gospodaru, proglašavali su ga pravednikom, bogom i slično. No to su govorili laskavci, a u to ni sami nisu vjerovali.

Na Isusa vrebaju Njegovi neprijatelji. Složili su se dosadani neprijatelji, Farizeji, Saduceji i Herodovci, i svi složno vrebaju na Njega, da Ga ulove bilo u čemu. Osobito bi im bilo mило, kad bi Ga uhvatili u laži. Time bi Mu digli glavnu oznaku, koju je sebi primjenjivao: Učitelj Istine.

I eto svima takvim neprijateljima Isus upravlja upit: »Ko će me od vas prekoriti za grijeh?« I

kada bi Isus bio običan čovjek, ovaj upit bi Ga porazio i raskrinkao. Nema naime i ne može biti čovjeka, koji nikada ni mali grijeh nije počinio; kojemu krvni neprijatelji u javnom radu ne bi našli kakav manjak, kakav grijeh. Jedini takav čovjek bio je Isus Krist. I radi toga mi punim pravom možemo reći, da On nije samo čovjek, nego i Bog.

Isus je ozdravljao gubave, uskrisivao mrtve i time dokazivao svoje Božanstvo. Na račun tih djela rekao je svojim neprijateljima: »Ako ne vjerujete meni, vjerujte mojim djelima.« A na temelju svoga svetog i neporočnog života govori Židovima: »Ako vam istinu govorim, zašto mi ne vjerujete?« I tako je Isus svoje Božanstvo potvrdio i svojim djelima i svojim

Neka se bistri!

VAŽNOST SKOLASTIKE

Pred nekoliko vremena dopao nam je pod ruku članak, posvećen pitanju uzgoja naše omladine, u kojemu neki gospodin uzgojitelj, u zanosu svojih reformi, nazivlje skolastičnu filozofiju »glupost«, po kojoj Krist postaje »sablano leden«. Po tom mišljenju ne bi se smjelo više da govori ni o dogmatiskim ni o moralnim istinama, ako one proizlaze iz vječnih i nepromjenljivih zakona vrhovnog uzroka, koje zakone zdravoga razuma tako uzvišeno i nepokolebivo zastupa skolastična ili Platonova filozofija. Kada smo kod ove primjedbe o »gluposti« skolastične filozofije, dobro je, da naša javnost zna, što je skolastična filozofija.

Ako Kristova nauka ima da bude od apsolutne vrijednosti, ona nam mora biti dokazana ne kao jedna prolazna pojava ili primjer, a još manje kao subjektivni osjećaj, nego ona mora da imade apsolutnu objektivnu vrijednost za sve i za svakoga.

Skolastičnu filozofiju predvodili su Platon i Aristotel, a njih su slijedili sv. Augustin i sv. Toma Akvinski, koji se smatraju prvaci ma kršćanske filozofije. Predmet je ove filozofije teizam i psihološki spiritualizam, t. j. učenje, da postoji osobni Bog i da je duša čovječja po svojoj naravi besmrtna. Protivnici katoličke Crkve prigovaraju, da je ona intolerantna (netrpeljiva), što usvaja skolastičnu (platonsko-aristotelisku) filozofiju, a da druge filozofije zabacuje i time da se protivi slobodi mišljenja. No Crkva nikome ne oduzima slobodu, da bude »filozofski« po svojoj fazoni sretan, nego ona usvaja ono što je istinito i po sebi otklanja ono što takvim ne smatra. Istina i jest cilj spoznaje, a ne sloboda, te je smisao slobode određen istinom.

Crkva usvaja filozofiju platonsko-skolastičnu radi njezine stroge logike i principa kauzalnosti, a to

životom.

Isus nije došao na svijet zbog sebe, nego zbog tebe. On te uči Istinu; ali ne samo Istinu, nego i Život. Ne divi se samo Njegovim djelima i riječima, nego još više Njegovoj svetosti. Na Njemu nije bilo ljage grijeha. On je sama svetost.

A ti, Njegov učenik? Da li i ti ideš stopama svoga Učitelja i bez straha stupaš pred svoje neprijatelje? Ili možda strepiš ogledati se s njima, znajući, da ti djela nijesu dostojna kršćanskoga javnog radnika?

Ako je tako, onda se sieti, da bi Kristu sva Njegova čudesa bila uzaludna, kada svojim neprijateljima ne bi bio mogao upravititi upit: »Ko će me od vas prekoriti za grijeh?«

i jest prava filozofija: traženje najviših istina o svijetu, životu, duši i Bogu. Marksiste n. pr. kao filozofski kolektiviste imaju svoje filozofske nazore (Engels, Lenjin), ali poklonici marksizma ne usvajaju te nazore radi njihove znanstvene vrijednosti, nego se razlozi ova filozofskog smjera nalaze u bezvierskom nastojanju. Njima je samo pred očima dijalektični materijalizam, t. j. nauka o općoj zakonitosti prirode i vječnosti materije. Sve pojave u svijetu jesu za njih vječno zbivanje, proces bez ista stalnoga. Tako je kod njih sav duševni život samo posljedica uslovnih događaja. Za njih ne postoji nikakva stalnost na području istine i dobrote, dobra i zla, poštenoga ili nepoštenoga. Za njih je sve to relativno. Zato i niječu najglavnije, a to je: prvi uzrok. Ovakva dijalektična filozofija sastoji se u radikalnom nižanju svake religije i logike.

Ako dakle zabacimo skolastičnu filozofiju logike i kauzalnosti, upadamo u grdni materijalizam, koji rada današnji kolektivni marksizam. Skolastična filozofija jedina može izvesti lutajuće duhove na čistac i od formalnoga ateizma privesti ih k teizmu, kao što je to eklaktantan primjer ljubljanskog univ. prof. filozofije dra V. Bera, koji je na temelju skolastične logike priznao prauzrok svega — Boga.

Stoga mislimo, da nije uputno obratiti se na skolastičnu filozofiju i na njezina načela vječne vrijednosti, koja potpuno odgovaraju kršćanskim nazorima vjere i morala. Usvajimo li njezina načela, Krist i Njegova nauka neće biti »sablano ledeni«, nego životna hrana našega uma, volje i srca, *uma kao apsolutna istina, volje kao ideal svih vremena i pojedinaca te srca kao istinski kreposni život svih smrtnika.*

ne, i do Celja, i do Maribora — i vidjeh da su u tim, potpuno katoličkim, gradovima, baš u zadnje vrijeme, pravoslavni sagradili svoje crkve. I to na najljepšim položajima. U središtu grada!

A zna se da su im ta zemljišta bila besplatno ustupljena!

To je po onoj: Ti mene hljebom, a ja ću tebe kamenom...

Kako jest da jest: Sada kruševački katolici slušaju sv. Misu u nekoj drvodjelskoj radionici. U radne dane drvodjelac u njoj pili i blanja, a nedjeljom se pretvori u crkvu. Jedan drvodjelski sto služi za oltar, a ostalo misno ruho donese se u kovčegu.

Otkada se ovamo šalju naši svećenici na otsluženje vojnog roka, svake nedjelje je sv. Misa. Samo što vjernici ne dolaze baš u velikom broju. Jedan je razlog sigurno u tome što nemaju svoga stalnog župnika, a drugi što se, svako malo vremena, moraju mijenjati lokali, pa mnogi i ne znaju gdje se misi.

Da bude nešto toplije u duši, preko svete Mise se pjevaju naše narodne pobožne pjesme. Najviše marijanske. Pa naravno i »Zdravo Dijevo«. Samo mjesto »Kralji-

Katolička Akcija

Ostavka predsjednika Katoličke Akcije u Zagrebu

Zagrebačka »Hrvatska Straža« od 19. t. mj. donosi ovu vijest:

»Sinoćnji »Obzor« (17. III.) donio je ovu informaciju:

Primamo od vodstva »Katoličke Akcije«:

»Prvi predsjednik »Katoličke Akcije« zagrebačke nadbiskupije, vođa Križara, zagrebački odvjetnik dr. Ivo Protulipac, predao je ostavku na čast i dužnost predsjednika »Katoličke Akcije«. U obrazloženju svoje ostavke navodi g. dr. Protulipac, da ne može dalje obnašati tešku dužnost predsjednika važnog svjetovnjakog apostolata »Katoličke Akcije«, jer mu je onemogućeno oživotvoriti onaj program, koji je dne 31. siječnja ove godine sporazumno sa preuzv. g. nadbiskupom koadjutorom bio izradio i oživotvorenje kojeg programa mu je u izdanom mu dekretu stavljeno u dužnost. Kako smo svojedobno javili, u programu g. dra Protulipca bila je i depolitizacija hrvatskog katoličkog pokreta kroz nepolitiku »Katoličku Akciju«. Bitne promjene u vodstvu »Katoličke Akcije« provesti će se ovih dana. Novim predsjednikom »Katoličke Akcije« imao bi biti imenovan navodno jedan profesor, poznati katolički radnik iz grupe »seniora« hrvatskog katoličkog akademskog društva »Domagoj«, suradnik katoličkog dnevnika »Hrvatska Straža«. (Z.)

Obzirom na gornju vijest informirali smo se na nadležnom mjestu i povodom toga doznali, da ova vijest u »Obzoru« ne potiče niti od dra Protulipca niti od službenih faktora u Katoličkoj Akciji. U stvari je istina, da je dr. Protulipac podnio preuzv. nadbiskupu koadjutoru ostavku na mjestu predsjednika Katoličke Akcije, što je smatrao, da prilike nijesu još takve, da bi se uspješno mogao provesti cijeli program, koji si je preduzeo, i uz koji je uvjet primio mjesto predsjednika. Katolička Akcija još nije došla u definitivnu fazu svoje organizacije, pa je preuzvišeni g. nadbiskup koadjutor, uvažujući sve okolnosti, primio ostavku dra Protulipca, i odlučio i dalje lično voditi cijelu stvar, dok se definitivna organizacija ne završi.

Govoriti o politici u Katoličkoj Akciji je izlišno, jer Katolička Akcija nije bila niti jest niti može biti kakva politička organizacija.

Da je tomu tako najbolje svjedoči sadržaj pisma, koji je tom zgodom preuzv. g. nadbiskup koadjutor uputio dru Protulipcu, a u kojem se pismu veli:

Ja sam vas imenovao za pretsjednika Katoličke Akcije za diecezu zagrebačku sa programom, koji je iznešen na Vijeću 31. I. 1936. Konstatirano je međutim, da kod nas prilike za tako zamišljeni razvoj Katoličke Akcije nijesu još sazrele i da nije bilo moguće, da se izvedba toga programa izvede. Vi ste podnijeli ostavku na tom mjestu i ja rado konstatiram, da ste sa svoje strane nastojali oko stvari, koja vam je bila povjerena. Nadam se, da ćete i u buduće rado stajati na raspoložbu Crkvi i velikim poslovima, koji nas sve čekaju.«

Podlistak

Iz grada cara Lazara

Pred mjesec dana se iskrcah na kruševačkoj stanici, ali već sada se mogu u njemu orijentirati kao u rodnom mjestu. Nije to radi toga što bi mi bila prirodna neka posebna sposobnost orijentiranja. Kruševac je gradić od desetak tisuća duša pa, dok stupiš u nj, već ti je postao znanac.

Kruševčani se borese svojim Kruševcom. Ta u njemu je stolovao slavni car Lazar! I danas će vam oni pokazati Lazarovu crkvu, u kojoj je car Lazo ljubio »moštic« svetaca, sveto »jevanđelje« i pobožno slušao protino pojanje.

Pa i nije Kruševac za sprdnju. Kad bih se već imao što god potužiti, potužio bih se najprije na blato koje leži po njegovim ulicama; a takvo je da ti cipele ostaju u njemu!

Kad bi Šibenčani došli u Kruševac, ne bi se više tužili na cestu koja vodi od Poljana prema bolnici...

Ali mene, kad dođoh tu, nije toliko zanimala ljepota Kruševca i

njegovo blato koliko naši katolici i prilike u kojima žive.

Kao i po drugim srpskim gradovima: katolici su tu pridošlice. Činovnici, vojnici i radnici. I, sigurno, niko od njih ne misli tu ostati do smrti. U Kruševcu žive, ali misli im lete preko, u domaći kraj. Kad bi im bilo moguće, sutra bi otputovali...

Teško je doznati koliko ih ima. Posebnih statistika nema, a dok jedni dolaze drugi odlaze. No čini se da se vrte oko broja 500. A to je, prema broju stanovništva, prilično mnogo.

Savremeno dušobrižništvo nastoji da se oko crkava sagrade katolički domovi, u kojima će se skupljati mladež i ostali vjernici radi zabave i pouke. A tu, nažalost, nema još ni crkve!

Crkva se, kao i svaka druga kuća, gradi na zemljištu. A kruševačka općina, valjda, misli da je to neki »čardak ni na nebu ni na zemlji«. Drukčije je teško shvatiti, zašto uopće ne odgovara na molbu koju joj je, pred dvije godine, poslala mjesna crkvena općina radi zemljišta za gradnju crkve.

Prošetao sam se i do Ljublja-

ce Hrvata...« pjevamo »Kraljice kršćana«. Ali to nije radi toga što s »Kraljicom Hrvata« nije zadovoljna šibenska milostiva »Tribuna«, nego jer je tu pjevaju Hrvati, Srbi, Mađari i Nijemci — pa da bude svakomu pravo.

Najzanimljivije je to da ja, koji nisam nikad bio u nijednom pjevačkom zboru, i koga, u prećanskom kraju, smatraju za »campana rotta«, najedamput postadoh učitelj pjevanja, vođa pjevačkoga zbora. Kao takav, naravno, moram davati intonaciju i prvi započimati pjesmu.

Sada znam da i nemoguće može postati katkada moguće!

— Pune tri godine bio je ravnatelj kruševačke gimnazije Slovenac g. Alojzij Remec. Jevtičev režim ga je potjerao ovamo, a sada kad je »popuhnul« drugi vjetar, opet se povratio u svoju Ljubljanu.

Navlaš spomenuh g. Remca, jer je on uložio mnogo truda da bar donekle okupi i upozna ovamošnje katolike.

— Proživim li još koje vrijeme, opet ću se javiti. A sada pozdravljam sve koji me poznaju i koji žele da ih pozdravim.

Kruševac, 20 II 1936 Dig.

Po državi

PRIPREMNI RADOVI ZA IZGRADNJU UNSKE PRUGE već su otpočeli. Stigla je veća grupa inžinira i pomoćnog osoblja poduzeća »Batinjol«, koje je na raznim sektorima u Bosni već počelo da izgrađuje trasu unske pruge. I u Kninu se počelo sa izvođenjem terenskih radova, koji će biti gotovi prije početka ljeta, kada će započeti rad na samoj pruzi.

DOBRA LEKCIJA. U jednom od najnaprednijih sela Staroga Vlaha postavljena je mlada učiteljica. Pred seosku nenaviknutu djecu djevojka se pojavila ondulirana, u lijepoj haljini, s cipelama sa visokim potpeticama i dosta narvenjenim noktima, kao što čine mnoge gradske žene. Djeca su bila oduševljena. No od svega, čini se, najviše su im se dopali njeni narvenjeni nokti, jer poslije nekoliko dana cijela škola crvenim bojama namazala je nokte na rukama. Učiteljica se zgranula, pokušala da ih kazni, ali tek je tada nastala zabuna. Nitko nije mogao da uvjeri djecu da je ružno ono što je učinila njihova lijepa i mlada učiteljica.

AMERIČKI FOND DRA VLATKA MACEKA za pomoć pasivnim krajevima osnovan je kod Gospodarske Sloge u Zagrebu. Sabiraće prinose od američkih Hrvata za pomoć našim od suše postradalim krajevima. Dosad je već stiglo 373.20 dolara. Sve su to doprinosi malih ljudi po dolar dva, a stigli su uz dirljiva pisma. »Ne ćemo dopustiti — pišu ti naši ljudi — da naša braća umru od gladi, pa makar mi ovdje jedan dan i ne jeli«.

ZA FARMACEUTSKI FAKULTET U ZAGREBU. Kad je zagrebački farmaceutski odsjek proslavio 50. godišnjicu svoga opstanka, predlagalo se, da bi se on pretvorio u posebni fakultet. I dok za taj fakultet u Zagrebu tada nije bilo budžetske mogućnosti, u Beogradu je pokrenuta akcija, da se tamo osnuje novi farmaceutski fakultet. Taj je prijedlog iznesen upravo u vrijeme, kada se na zagrebačkom sveučilištu nijesu mogla održavati predavanja zbog pomanjkanja sredstava za grijanje i osvjetljenje!

TEŠKA NESREĆA U MILJEVCIMA. Od eksplozije nabijenog kapsula teško je povrijeđen 8-godišnji dječak Nikola Pletikosa, a njegova majka i stariji brat zadobili su srećom samo lakše ozlede. Dječak je među panjevima loze našao taj nabijeni kapsul, s njim se igrao pred kućom, zatim ušao u kuću i bacio ga u vatru te je neposredno nastala eksplozija sa jakim detonacijom.

RODILA TROJKE. U selu Prologu, pod Kamešnicom, žena Petra Bakovića rodila je trojke, dvije djevojčice i jednog muškarca. Djeca su potpuno zdrava i normalno razvijena.

SVETE MISIJE U SPLITU održale su se prošloga tjedna. U sedam crkava s velikim uspjehom uz vanredan odaziv vjernika propovijedalo je 14 propovjednika raznih redova (4 isusovca, 4 franjevca, 2 kapucina, 2 dominikanca i 2 salezijanca). Osobito je zanimanje bilo za govore isusovca o Müllera u katedrali, ali ne manje i za ostale, jer su misionari ponajbolji hrvatski propovjednici.

NA OPCINSKIM IZBORIMA U POSTIRAMA (na Braču) 22. t. mj. jedina lista b. HSS dobila je ogromnu većinu. Svjetski Postirani i Doljani listom su glasovali za listu hrvatskog seljačkog pokreta. U svemu je glasovalo 274, za 52 više nego na petosvibanjskim izborima.

»GOSPODARSKA SLOGA« u svojoj akciji na podizanju cijena seljačkih proizvoda potpuno je uspjela. Svuda seljaci ne će da prodavaju stoku ispod dogovorene cijene. Osim toga su veoma uspješno suzbili sve pokušaje preprodavača i trgovaca.

Ne može se održati pokret koji ne priznaje duh!

Revolucija stvara proturevoluciju

Komu je znan povjesni razvoj svjetskih događaja, posebice misli, kojima se bavljao čovječji mozak, taj se ne će mnogo čuditi pojavama koje su oko nas i daleko izvan nas. Sve su to tako stare stvari koje se samo kao nove pričinjavaju. Ista soba sa gospodskim namještajem ispunjena i salonski uređena mnogo ljepši utisak ostavlja nego ako je samo prostim bojama, i to nevjšto, išarana.

Svi pokreti i »ideologije« nisu nešto nova. Oblik, nastup, parada je novo, ali sadržaj, ono što pokreće i oko čega se kreće, sve je to odavno znano, vrlo staro, starije nego mi mislimo.

Jedno prolazi, drugo nastaje; jedno potiskuje drugo.

Katolički listovi i uopće sva narodna štampa, ne samo kod nas, nego i po svim ostalim krajevima u »veliki bubanj« su udarili na crveni pokret, koji se zove komunizam. Komunizam, boljševizam, marksizam — svemu se tomu daje isto značenje. Ti pokreti su nastali iz težnje za poboljšanjem prilika onih masa koje su bile zapostavljene i izrabljivane; u prvom redu se mislilo na radnički stalež. No to nije tako važno. Ne mora se biti baš crvenaš, ako se misli na ozbiljno rješenje teških ekonomskih pitanja.

Ako ti pokreti imaju u svojim gustim redovima ljude jednog i drugog spola, to nijesu tu radi rješavanja teških gospodarskih zapletaja, nego samo radi toga, jer su svoj pogled posve odvratili od nebesa i obrnuli ga k zemlji, i pre-

ma tomu glasno uskliknuli, kako je sve ovdje, a izvan ovoga ništa. To je ugaoni kamen i radi toga je čuti tako kreštave glasove nježnih stvorenja.

Dopušteno je sve ono što mi se prohtije. Nemoral i grijeh uopće ne postoje, sve ograde u samu izvana silom i predrasudom učinjene.

To je revolucija. Ide za tim da promijenimo način mišljenja, da ne mislimo ni ne govorimo onako kako smo to dosada činili, nego posve drukčije. A te pojave ne mogu biti dužega života, ne zato, jer tako govorimo mi katolici, nego zato jer drukčije ne može da bude. Kako se može održati pokret koji ne priznaje duh bez koga ni on nije mogao nastati!

Veliki ruski filozof Berdjajev v pišući o najnovijim događajima iz života svoga patničkog naroda zapisao je, kako bi veliko zlo nanio njegovu narodu onaj koji bi u Rusiji stvorio proturevoluciju. Ne, onda bi bilo mnogo žrtava, a zašto proljevati krv nezadovoljnih masa, kad znamo da je boljševizam jedna prolazna pojava i da mu ne treba stvarati neprijatelja, jer ga on sam u svojim njeđrima odgaja. Sama revolucija sprema tlo proturevoluciji.

Ta velika misao i nama često na pamet dođe i sa smieškom sažaljenja prelazimo preko svih događaja ove vrsti. Samo nas boli pokvarenost srca koje u raspojasnoj razbludnosti vidi konačnu svrhu ovih naprežanja.

Junior

Neka se zna!

SV. STOLICA ZA MIR

Vatikansko poluslužbeno glasilo »L'Osservatore Romano« od 6. t. m. donosi kurzivnim slovima kao uvodnik članak, potpisan inicijalom glavnog urednika Dalla Torre. Sav taj članak je jedan jedini vapaj za mirom. Prenošimo taj članak kao dokaz više, koliko Sv. Stolica žali i osuđuje svaki rat, koliko želi i nastoji oko mira. Taj članak glasi:

»Rat sobom nosi i tu drugu neželjenu posljedicu, da je u toku rata veoma teško, ako ne nemoguće, govoriti o miru, a da se kod toga ne sumnja, da bi taj ideal i taj dar mogao biti neka zasjeda.

Onome, koji pobjeđuje, želja za mirom i rad oko mira pričinjavaju se kao prijateljstva njegovim uspjesima, a onome, koji doživljuje poraze, kao zapreka, da bi popravio svoju sudbinu. Uza sve to nijesmo jedini mi, koji u ovaj čas živo želimo mir. Svi o njemu, barem, govore.

Šef talijanske vlade u posljednjem svom pozivu sveučilišnoj omladini izjavio je: Fašizam neće rat. Negus je u jednom svom nedavnom interviu upravo svoju misao pitanju mira. Ženeva mu je htjela posvetiti čitav tjedan.

S druge strane objavljeni gubici ljudskih života u zadnjim bojama užasni su. Tko osjeća da civilizaciju — a to je riječ, pojam, koji se spominje sa svih strana, u svakoj izjavi — ne može zaista sumnjati u humanost i ispravnost rada za mir.

Konačno, ako ipak gledamo uslove i zbiljske posljedice, ovaj rat za obojicu protivnika ne odigrava se samo na abesinskom ratištu; i, obično, najplodniji i najtrajniji mir nije uvijek onaj, koji se stiče na bojnopolju. Neka nas to nauči svjetski rat. To je onaj mir, koji pravednim sporazumom nosi već u sebi zalag srdačnosti i iskrenosti nakana. Bez toga ni sila ne može osigurati i očuvati od buduće zavisti i osvete.

Nemile pojave

Gadna denuncijacija protiv svećenika

Drugom polovicom mjeseca prosinca pr. g. počeo se širiti po Makarskom primorju, otoku Hvaru, Splitu i Zagrebu jedan letak proti o. Krsto Radiću, župniku u Tučepima. Dugim traganjem uspjelo je pred nekoliko dana uhvatiti dva primjerka kod dvije osobe. Ove pred svjedocima izjavivše, od koga letke dobiše u gradu Makarskoj. Naslov glasi: »Politički rad i zasluga o. Krste Radića, bivšeg župnika župe Vrpolja kod Knina, sada na župi Tučepi kod Makarske«.

Još jedamput vapimo za mirom s istim osjećajem ljubavi, s istim shvaćanjem istine i pravde, s kojim je njegovu opravdanost svojedobno branio Namjesnik Kristov, kada još nije bio započeo rat i kada se, po njegovim vrhovnim uputama, moglo izbjeći povredi mira. Vapimo za mirom tim upornije, što su bolniji rezultati borbe, što su posvuda zloslutnije njene posljedice i što je radi nje zabrinutiji i uzbuđeniji svijet. Potreba mira je hitna, neodgodiva za sve.

Ne samo za ratujuće države; i među ratujućima ne samo za one, što su podlegli. Ne samo u Istočnoj Africi, već u čitavom svijetu.

Mir je nadasve nuždan, jer je njegova potreba hitna i neodgodiva, nuždan je ne samo neposredni, nego i stvarni mir.

Benedikt XV. pred jednom takvom potrebom govorio je o pravednosti i mogućnosti, jer pravednost, postavljena izvan realnosti, samo je prazna riječ.

Pio XI. od prvoga početka nije se drukčije ni s manjom odlučnošću izjasnio za pravednost po istini i ljubavi, i to ne samo načelno, već i u praksi.

Godine su prošle od svjetskoga rata. Svijet je ustanovio ispravnost ovih opomena. To potvrđuje i pet mjeseci pregovora, rasprava, odredaba i bitaka nakon početka abesinsko-talijanskog sukoba. Ako je zaista povijest škola života, toliko više bi to život morao da bude sam za sebe, bez apstrakcija i bez iluzija.

Još jednom je došao čas, da od toga izvedemo pouke.

Neka ne bude uzalud. I neka nam se ne kaže, da smo naivni. To bi značilo, da su, i to mnogo prije, naivni oni, koji žele mir; ili da su neiskreni.

Sutra će čovječanstvo suditi ne onima, koji su se nadali miru, nego onima, koji su te nade rastjerali.

vatofob i izdajica hrvatske misli. Napokon na temelju ovoga proturiše, da je o. Krsto Radić izbačen iz hrvatskih redova i da uopće više ne pripada današnjem hrvatskom pokretu. Konačna svrha im bi jaše paralizirati akciju o. Krste Radića protiv nekoliko plaćenih agenata iz Moskve, kojima o. Krsto Radić otkriva papke i potprauje pete dokazujući, kako to nijesu nikakvi narodni ljudi, već ubojice i hrvatske narodnosti i katoličke Crkve. — Sva je pak sreća, da taj letak sa svojim navodima ne odgovara istini, a tome je najbolji svjedok narod župe Vrpolja, koji ovaj letak sa zgražanjem čita i pita sam sebe, je li moguće, da se ovakve neistine mogu slobodno širiti proti njihovom bivšem vrijednom župniku o. Krsti Radiću, koji je u tako kratko vrijeme sa svojim požrtvovnim radom zaslužio čast i poštovanje svih svojih župljana i koga će se oni u najboljoj uspomeni uvijek sjećati. — Interesantno će biti ispitati i dokazati, na čiju je inicijativu prispio ovaj letak u Makarsko primorje, tko ga je najprije u ruke dobio i kod koga se nalazi original. Ovo će spasti u dužnost sudbenom forumu, te kada bude izrečen pravorijek, izaći će u cijelosti i letak i dokazi njegove neistinitosti.

Najinteresantniji je završetak ovog letka: »U Kovačiću kod Knina 14. XII. 1935. Josip Krvavica p. Josipa v. r.«.

Tko je taj Josip Krvavica, kojega je ime i prezime na mašini ispisano na letku? Neka se usporedi »Obzor« od 29. II. 1936., br. 50., str. 3. stupac 5. pri dnu. Tu se doslovno ovo nalazi:

»Osuđen denuncijant. — Sibenik, 29. veljače. Današnja rasprava pred okružnim sudom najbolje ilustrira, kako nekarakterni ljudi mogu da uvale u propast nevina čovjeka, ali je u ovom slučaju pravda triumfirala, a lažni prijavitelji, koji pod zakletvom potvrđuju laži, dobili su zasluženu kaznu. Odgovarali su Josip Krvavica iz Kovačića i Luka Medić iz Mokrog polja kod Knina zato, što su svojedobno prijavili političkim vlastima, da je jedan viši činovnik državnih željeznica na području Knina u jednom društvu kritizirao poredak u državi. Nakon prijave vlasti su protiv činovnika povele istragu po zakonu o zaštiti države, ali se već u toku istrage dokazalo, da je prijava lažna i podnesena u zloj namjeri. Državni tužitelj je odustao od progona činovnika, a otvorio istragu protiv Krvavice i Medića. Oni su danas proglašeni krivima, što su podnijeli lažnu prijavu u namjeri svojoj, da dotičnom činovniku naškoda i što su pred sudom u dva maha krivo se zakleli. Krvavica je osuđen na 5 mjeseci zatvora i jednu godinu gubitka građanskih prava, a Medić na jedan mjesec i 8 dana strogog zatvora.«

Zar ne nešto interesantno?!

Naši dopisi

PAKOŠTANE

Rastemo brojem pučanstva. U g. 1934. s odlomkom Drage bilo je 1804 stanovnika, ali već svršetkom g. 1935. bilo nas je 1844 — dakle porasli smo za 40.

Statistika sv. pričesti. U g. 1934. nijesmo vodili statistiku sv. pričesti. U g. 1935. bilježimo 5.600 sv. pričesti.

Zavedene su neke pobožnosti kod Materinskog i Djevojačkog društva. Sastajemo se svake nedjelje popodne na duhovni razgovor u crkvi, dok svake prve nedjelje i prvoga petka u mjesecu držimo oduži sastanak, iza kako sve članice pristupe sv. pričesti.

Proslavili smo i Papin dan, ali samo crkveno. Bilo je oko 350 sv. pričesti. V.č. župnik don J. Palčić održao je oduševljeni prigodni govor. Poslije podne je svečanost završila procesijom sa Svetotajstvom oko crkve uz »Tebe Boga hvalimo«.

Ženske su savjesnije u vršenju svojih kršćanskih dužnosti, pa se nadamo, a i vidimo, da svojim primjerom djeluju na muškarce. I oni sada dolaze u većem broju k službi Božjoj.

Smrt vrijednog mladića. 18. t. mj. imali smo pogreb vrijednog i savjesnog kršćanskog mladića, učitelja Dušana Bačkova. Umro je pokrijepljen sv. otajstvi- ma umirućih. Uvijek u svom životu javno i iskreno je ispovijedao svoju vjeru i prisustvovao svim vjerskim činima. U svojoj kratkoj, ali teškoj bolesti pričestio se dva puta, što je lijepo djelovalo na sve Pakoštanec. Sprovodu je prisustvovalo više od 1000 naroda, a razna društva poklonila su mu vijenac. Pri rastanku održano je nekoliko govora, u kojima su se veličale vrline dobrog Dušana. P. u m!

Pakoštanec

VLAHOV
OKREPLJUJUCI ŽELUDACNI
ELIXIR

IZDRAVSTENI
GORKI LIKER
SVJETSKOG GLASA

proizvada
jedino
R. VLAHOV
ŠIBENIK

POSTIRE (na Braču)

Mlada Misa vlč. don Josipa Arnerića
Na dan sv. Josipa odslužio je svoju prvu sv. Misu naš mještanin mladomisnik šibenske biskupije vlč. don J. Arnerić. Dan prije prisjeli su mnogi odlični gosti.

U 10 s. krenula je procesija pred mladomisnika, da ga iz njegova stana doprati do crkve. Nakon blagoslova majke udovice izišao je mladomisnik pred kuću, gdje ga je oslovio mjesni župnik vlč. don Josip Grgičević. Uz pjevanje »Blagoslovljen« i svirku glazbe stigla je povorka pred crkvu, gdje je jedan dječak pozdravio mladomisnika.

Manuduktorom na Misi bio mu je kanonik preč. don Juraj Dorotić, bivši dugogodišnji postirski župnik, a dakon i poddakon vlč. gg. Kevešić i Nator. Prostrana postirska crkva bila je prepuna naroda. Prigodni govor o uzvišenosti svećeničkoga zvanja održao je župnik Milne preč. don Ante Marušić koji je inače rodom iz Postira. Osobito ganutljivo je bilo, kad je mladomisnik pričestio svoju majku i jedinoga brata, pa rodbinu i mnoge druge. Preko sv. Mise pjevački zbor pod ravnanjem č. s. Adelhaide precizno je izveo Misu od Kišlinga i »Ti si svećenik« od Bosiljevca. Nakon sv. Mise pobožni narod ljubio je ruke mladomisniku, primao uspomene i čestitao sretnoj majci i bratu.

O podne je priređen svećani ručak, na kome je bilo oko 100 uzvanika. Mladomisniku je stiglo vrlo mnogo brzojavnih čestitaka. Na koncu se mladomisnik svima lijepo zahvalio.

Popodne nakon blagoslova u crkvi slijedila je akademija kod č. ss. »Kćeri Božje Ljubavi« u počast mladomisnika i imendana mjesnoga župnika. Navečer palili su se umjetni vatrometi, nakon čega se narod razišao svojim kućama.

ZEMUNIK

Prvi tečaj domaćinske škole

1. t. mj. svečano se otvorio prvi tečaj domaćinske škole pri amošnjoj poljoprivrednoj stanici.

Otvor je počeo blagoslovom škole, u kojoj će pitomci (-kinje) primati potrebitu obuku. Blagoslov je obavio najprije mjesni katolički župnik preč. don F. Antunović, a zatim pravoslavni paroh iz Smokovića. Preč. Antunović je u svom govoru pozdravio otvor te se i kao župnik i kao mještanin zahvalio svima, koji su zaslužni, da su se za ove krajeve upriličili ovi tako korisni i potrebni tečajevi, eda se urednim domaćinstvom podigne kod nas dosta zapušteno blagostanje. Zatim je ban. načelnik za poljoprivredu gosp. Morović opširno prikazao svrhu i potrebu ove škole te ju predao gg. nastavnici (-cama), da je čuvaju kao zjenicu svoga oka.

Iako narod nije odmah shvatio veliku potrebu i korist ove škole, jer je svaki početak težak, a malo su bili i opareni sličnom školom g. 1927., ipak se iz raznih okolnih sela prijavilo toliko djevojaka, da ih škola sve nije mogla ni primiti. Do danas u školi i van škole vlada uzorni red i stega te pravi kršćanski život. U svojim nastavnici (-cama) pitomkinje su našle prave roditelje. Nedjeljom i blagdanom vrše svoju kršćansku dužnost i u pratnji svojih nastavnika (-ca) prisustvuju župskoj sv. Misi. Na Josipovo, kad smo svi bili pozvani, i u tu svrhu župnik nam nabavio dovoljan broj svećenika, da obavimo svoju uskrnu sv. ispovijed i sv. pričest, hvalevrijedno su to obavile i sve pitomkinje ove škole skupa sa svojim nastavnici (-cama).

Opazamo samo jednu manjkavost. Pitomkinje se korisno poučavaju u raznim granama domaćinstva, poljoprivrede, higijene i t. d., a nemaju ni jedan sat tjedno vjerske pouke. U njihovom uzgoju i to bi im zlata vrijedilo i za sadašnjicu i za budućnost.

Doznajemo, što nas osobito veseli, da će se nastaviti ovakvim tečajevima, i za ženske i za muške. Za naše krajeve to je velika potreba, jer blagostanje je preduvjet i zdravlja i zadovoljstva. Naši su stari govorili, da »sit Očenaš vragu oči izbijaju«.

Do mjerodavnih je, da se poljoprivrednoj stanici namakne više zemljišta, eda njezin djelokrug bude jači i uspješniji.

Blagoslovom je Božjim škola počela, pak se nadamo, da će s blagoslovom i dobrim uspjehom nastaviti i dovršiti.

Zemuničanac

RASPISANI OPĆINSKI IZBORI. Za 19. IV. t. g. raspisani su općinski izbori za općinu Sali, a za 26. IV. t. g. za općinu Zemunik.

Kalendar
Ožujak - travanj

N.	29	Gluha - Eustazij pr.	☉ prvak
P.	30	Kvirin m.	
U.	31	Balbina dj.	
S.	1	Hugo b.	
Č.	2	Franjo Paulski pr.	
P.	3	Sedam Žalosti Bl. Dj. M.	
S.	4	Izidor b. uč.	

Sv. Frano Paulski

Prvu sunčanu zraku ugledao je u kalabrijskom gradu Pauli koncem 15. vijeka. Roditelji mu nadjenue ime Frano iz zahvalnosti sv. Frani Asiškome, jer su ga njegovom molitvom i zagovorom isprosili od Gospodina.

Već u mladim danima roditelji mu duboko usadiše klicu pobožnosti, posluha i neobične uzdržljivosti od dopuštenih stvari. Kad je Frano već u 15. godini napustio roditeljski dom i potpuno se zaklonio u samoću, nitko se tome nije začudio. U samoći, daleko od svijeta, pune četiri godine proživio je Frano. Izdubena ćelijica bila mu je stan, hrana trava i korjenje, a postelja tvrda zemlja.

Svetost krije u sebi jednu magičnu silu, koja neopazice privlači i vuče ljude. Tako je bilo i kod

našega sveca. Od dana u dan sve više se povećavao broj njegovih učenika i drugova, tako da je trebalo podignuti samostan.

Kad je Frano sagradio samostan, sastavi pravila za svoje redovnike. Kao temelj postavio je ljubav k bližnjemu, pokoru i poniznost. U duhu poniznosti naredio je, da se njegovi redovnici smatraju i nazivaju »najmanji i najnedostojniji u domu Gospodnjemu«. Post i pokoru smatrao je najboljim sretstvom, da se čovjek dovine do savršenstva. Stoga je pod četvrtim zavjetom obvezao svoje redovnike, da kroz cijelu godinu nikada ne jedu mesnatu hranu.

Iako su pravila bila tako stroga, red se brzo raširio po cijeloj Evropi. Kud je zagazila noga Franovih redovnika, širio se glas o njegovoj svetosti i veličini. Francuski i napuljski kralj su često Franu pozivali na svoje dvorove i preporučivali se u njegove molitve.

Uz veliku svetost Bog je nadario Franu darom čudesa i proštva. Pad Carigrada Frano je već nekoliko godina prije prerekao.

U 91. godini života, baš na Cvjetnicu, spopane ga groznica. Na Veliki četvrtak s užetom oko vrata i bosih nogu primi posljednji put sv. pričest. Na Veliki petak 2. travnja 1588. preseli se u vječnost.

Život Šibenika

INSPEKCIJA VJERONAUKA. Kroz prošlu i pretprošlu nedjelju preuzv. biskup inspicirao je vjeronauk po svim mjesnim pučkim školama. Isto tako u gradskoj, zanatskoj i šegrtskoj školi, te preparandiji i realnoj gimnaziji. Našoj katoličkoj omladini je to bilo osobito veselo.

ČETRDESETSATNO KLANJANJE u katedrali počinje u srijedu u podne. U 11 s. biće svečana sv. Misa uz asistenciju preuzv. biskupa, procesija unutar crkve i izloženje. U četvrtak, petak i subotu izlaže se Svetotajstvo u 8 s. ujutro. U 9 1/2 s. biće pjevana sv. Misa, a navečer u 6 s. povećerna, propovijed i blagoslov sa Presvetim. U subotu nema propovijedi, a blagoslov držaće preuzv. biskup.

700 VOJNIKA ŠIBENSKOG GARNIZONA pristupilo je uskrnoj sv. Pričesti u prošli ponedjeljak i utrak. Sv. ispovijed i sv. pričest obavljena je u katedrali.

JOŠ SE PLEŠE, iako je korizma u punom jeku — u sokolskom domu, u prostorijskim »Kola« i jugosl. zemljoradničke čitaonice! Zalosno je to i sramotno za katolički Šibenik! Protestiramo!

Po svijetu

IZMEĐU ITALIJE, AUSTRIJE I MAĐARSKJE potpisan je u Rimu dopunski ugovor Rimskog sporazuma, kojim je stvoren stalni organ za savjetovanje u pitanjima vanjske politike i privrednih odnosa.

LONDONSKA KONFERENCIJA, kako se čini, ostat će bez stvarnog uspjeha, jer su se ponovno pojavile stare razlike između gledišta Engleske i Francuske. Sjednice vijeća Društva Naroda odgođene su na neodređeno vrijeme. Ta odluka je sve prilično iznenadila. Vijeće nije čekalo ni na Ribbentropa ni na njemački odgovor. Predstavnici Francuske, Belgije i Italije nijesu bili prisutni. Pod takvim okolnostima vijeće je našlo za najpogodnije da se razide i daljnje rješavanje prepusti zanimanim vladama, koje će pregovore unaprijed voditi diplomatskim putem. Tako je jedna od najvažnijih i najvećih poslijeratnih konferencija završena kao i sve dosadašnje: ostavljajući otvoreno pitanje, zbog kojega se sastala.

FRANCUSKA VLADA odlučila je, da ne pregovara o njemačkim protuprijedlozima. Ona stoji na stanovištu, da Njemačka može sve uslove, što su joj upravile lokarne sile nakon londonskog sporazuma, ukupno da primi ili odbije. Značajno je, da se ni Italija još nije izjasnila o ovim prijedlozima, niti ih je proučila niti odobrila.

STRAŠNO ZRAČNO BOMBARDOVANJE U ABESINJI. Džidžigu, utvrđeno mjesto, gdje se nalazio glavni štab

NAŠI KRIZARI ponovno će iznenađiti Šibenik melodramom »Zadnji Čovjek«, koji će se davati 19. IV., na Mali Uskrs. Ta drama obrađuje problem, koji oduvijek zanima ljude. Radi snažne dramske uzbuđenosti uopće se neće puštati djecu. Ovim putem osobito preporučamo cij. građanstvu, da taj dan pohode Kat. Dom. O potanjem ćemo kasnije izvjestiti.

DR JOSIP PASINI, kirurg, otputovao je u inostranstvo. Povratak će naknadno javiti.

U FOND NASEGA LISTA darovali su: Preuzv. biskup dr Jerolim Mileta Din 100, don Niko Markov Din 50, dr Ante Kreše Zorić Din 20 i don Ive Berak Din 10. — Da počasti uspomenu pk. Zorke Didović: Don Ante Peroš (Banj) Din 10. — Da počasti uspomenu pk. Ivana Šošića: Don Ante Radić Din 10. — Da počasti uspomenu pk. Alojza Oražen: Don Ante Radić Din 10. — Mjesto čestitke preč. don Josi Felicinoviću za imendan: njegov štovalac F. S. Din 6. — Uprava svima harno zahvaljuje.

zapovjednika armije Našibua i njegovoga turskog generala Vehib-paše te središte snabdjevanja vojske sa velikim skladištima hrane, oružja i municije, bombe talijanskih bombardera posvema su uništile. Talijanski avioni pojavili su se nenadano, pak je stoga efekt bombardiranja bio silan. I grad Harar, koji je bio pretvoren u veliku vojarnu sa većim brojem vojnika, bio je također bombardiran te je silno oštećen. Na mnogo mjesta pojavio se požar, koji nije moguće pogasiti, jer nema nikakvih sredstava za gašenje. Radi ovih zračnih bombardiranja nastala je silna panika ne samo među pučanstvom, nego i među vojnicima. Pučanstvo hitno ispražnjuje pojedina mjesta i sela i bježi, a kod vojske se primjećuje demoralizacija i bijeg na sve strane. Čini se, da je talijanski general Graziani prije početka svoje velike ofenzive ovim bombardovanjem htio lišiti Abesince svih zalih hrane i municije, kako bi njihov otpor bio što manji.

SILNE POPLAVE U AMERICI. Prošlih dana Ameriku je snašla strašna nesreća. Kiša je počela padati u silnim količinama. Na sve strane rijeke su počele nadolaziti te se doskora 14 američkih saveznih država našlo pod vodom. Dosad je 240 ljudskih žrtava, a preko 300 hiljada ljudi ostalo je bez krova nad glavom. Šteta je upravo neizmjerena. Iznosi oko 17 milijarda dinara. Ovu nesreću iskoristili su mnogi gangsteri, pak krađu i nose, čega se dočepaju.

UMRO VENIZELOS. 18. t. mj. umro je u Parizu Venizelos, poznati grčki političar i bivši predsjednik vlade u 77. godi-

ni života. Vijest o njegovoj smrti izazvala je duboku žalost u cijeloj Grčkoj.

1500 MILIJUNA LIRA troši Italija mjesечно za rat u Abesiniji. K tome još treba dodati posebne izdatke radi poznatih sankcija protiv nje i dnevnoga sve većeg naružavanja.

SPANJOLSKA U KRVI I PLAMENU. Prošlih dana španjolska prijestolnica Madrid ponovno je doživjela tešku noć. Na sve strane se pucalo, puške i strojne puške grmjele su svu noć. Gorjele su crkve i samostani te brojne druge zgrade, koje su zapalili komunisti. Kad je policija — dakako prilično kasno — uvidjela svu ozbiljnost položaja, pokušala je rastjerati komuniste, ali je to vrlo teško išlo, jer su se oni žestoko oprli. Istodobno je masa provalila u brojne trgovine i sve nosila, a oburužani komunisti navalili su na samostane i crkve te ih palili. Šteta, što su je komunisti prouzročili ovim svojim divljanjem, ogromna je. Među drugim crkvama izgorjela je i crkva sv. Ignacija, a s njom skupa mnogo važnih povjesnih listina i stvari. Vlasti su konačno morale pozvati u pomoć vojsku.

Križarske vijesti

Novo Križarsko Bratstvo osnovano je u Poljicima (okružje Krk), a obnovljeno je Križarsko Bratstvo u Perušću.

Posjeti i predavanja. U nedjelju 8. t. mj. održani su posjeti, odnosno predavanja po izaslanicima V. K. B-a u Virovitici (F. Grgić), Bedekovčini (dr Cizak) Dugom Selu (I. Tubaković) i Brezovici (D. Ukmar).

OBREDI VELIKOG TJEDNA. Od

Uprave časopisa »Život s Crkvom« primamo slijedeću obavijest: Za Veliki Tjedan iziće će »Život s Crkvom« opet kao lanske godine u povećanom opsegu donoseći tekst svih obreda i molitava Cvjetne nedjelje, Velikog Četvrtka i Velikog Petka i kratko njihovo tumačenje. Lanske godine ostalo je mnogo narudžaba neizvršenih, jer su kasno stigle ili jer je bila naklada već iscrpljena. Stoga molimo Župske Urede, da bi ove godine na vrijeme naručili potrebni broj primjeraka. Cijena po komadu jedan Dinar. Narudžbe prima svaka knjižara ili mogu se poslati direktno na: Hrvatsku Knjižaru u Splitu. U Šibeniku se može dobiti u Trafici Karitas (kraj knjižare G. Radića).

Najtoplije preporučamo:

1. **Iskrice Ljubavi Svetotajstvenom Isusu.** Za tu knjigu kaže pk. biskup dr Langovo: »Dolista su ove, Iskrice ljubavi« krasna knjiga za duhovni život kršćanski, iza knjžice »Nasljeduj Krista« jedna od najljepših i najkorisnijih... Uvjerem sam, da će svaki, koji ju čita i razmatra, osobito ako ju razmatra pred Presvetim Otajstvom, postajati sve bolji...« Cijena tvrdog vezanog Din 10.—, meko Din 8.—.
2. **Vječno svijetlo** je nastavak razmatranja knjige »Iskrice ljubavi«. Cijena Dinara 6.—.
3. **Prisrta na prvu svetu ispovijed i svetu pričest.** U ovoj knjizi nalazi se potpuna pouka o svetoj ispovijedi i uputa u pouku priprovićenicima. Knjiga nužna svakome katoliku, da upozna narav sv. sakramenata ispovijedi i oltara. To je prijevod klasičnih njemačkih autora i svestrano obrađen. Cijena Dinara 10.—.
4. **Zašto ljubim svoju Crkvu?** Tko pročita ovu lijepu knjžicu, srce će mu usplamtjeti ljubavlju, grudi će mu se širiti od ponosa što je član katoličke Crkve. Cijena Din 8.—.
5. **Od Euharistije k presvetom Trojstvu.** Knjžica je ova prava objava, pravo otkrivenje za duše, koje ljube Euharistijskog Spasitelja i koje se često s njim ujedine u svetoj Pričesti. Cijena Din 7.—.
6. **Terezija Neumann:** Poruka iz Konesreutha. Cijena Din 4.—.
7. **Obraćanje dra H. Hinkovića.** Hinković je bio poznat kod nas i kao glasoviti advokat i kao političar, a osobito kao protivnik vjere katoličke. Ali proučavajući upoznao je, da je to prava vjera i umro kao pravi katolik. Knjiga namijenjena inteligenciji i mladeži. Cijena Din 4.—.
8. **Životopis dr. Josipa Langa.** Napisala ga Herma Kürschner, učiteljica u m. Nakiadom Odbora za gradnju Doma biskupa Langa, velikana i sveca. Cijena je broširanoj knjžici Din 3.—.
9. **Neneta, junakinja žrtvica.** Ova knjžica je tako zanimiva i puna raznolikih crtica i događaja, da se čita kao najzanimivija pripovijest. Kad je počneš čitati, ne možeš je odložiti, dok je nijesi čitavu pročitao. U njoj se razlažu načela duhovnog života i njihovo ostvarenje, pak je ujedno rukovod duh. života. Cijena joj je Din 3.—. Knjžare na sve ove knjige dobivaju 20% popusta.

Sve se ove knjige dobivaju kod: **Župnog ureda sv. Marije u Zagrebu, KAPTOL 3.**